

КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР НИШ

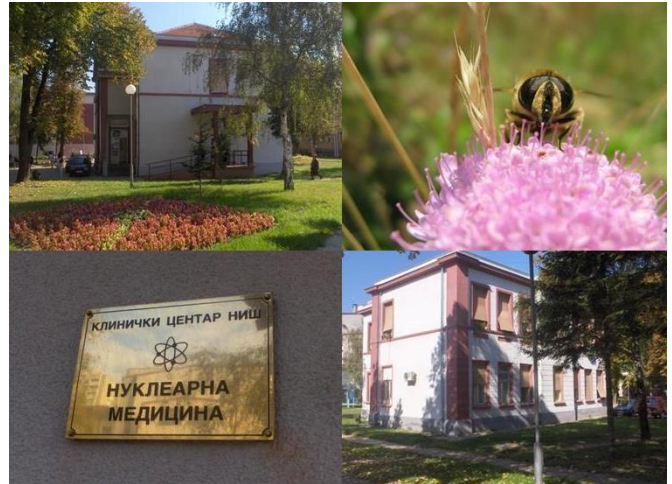
Установа којој се верује

Центар за нуклеарну медицину

Бул. др Зорана Ђинђића 48

18000 Ниш

Тел: 0184224364

Информатор и упутство за пацијенте

Лечење хипертиреозе радиоактивним јодом

Хипертиреоза (повећана функција штитасте жлезде) представља прекомерно стварање и излучивање тироидних хормона из штитасте жлезде. Овај поремећај је чест и погађа око 2% жена и око 0,2% мушкараца у свету. Главни узроци су: 1. аутоимуни хипертироидизам (Грејвсов хипертироидизам, Грејвсова болест, ранији назив дифузна токсична струма); 2. солитарни токсични аденом (један чвор у штитастој жлезди који појачано производи хормоне) и 3. токсична полинодусна струма (више чворова у штитастој жлезди који појачано производе хормоне).

Почетно лечење хипертиреозе код Грејвсове болести се у Европи, углавном, спроводи давањем антитироидних лекова који имају за циљ смањење синтезе хормона штитасте жлезде. Препоручује се лечење до 18 месеци. Уколико се болест не излечи за то време, треба спровести лечење радиоактивним јодом, или, у одабраним случајевима, оперативним уклањањем штитасте жлезде. Радиојодна терапија се, такође, примењује код алергије на ове лекове или испољавања нежељних дејстава лекова. Токсични аденом и токсична полинодусна струма су аутономни процеси и медикаментна

терапија се примењује само у ограниченом временском периоду, најдуже три до шест месеци,

током припереме за дефинитивну терапију (радиојодна терапија или операција). Дуготрајна примена лекова је могућа код пацијената који не могу или не желе да се подвргну дефинитивним видовима лечења.

Радиоактивни јод се преузима из крвотока и концентрише у штитастој жлезди где доводи до уништења тироидног ткива (делимична или тотална аблација), те се тако постиже излечење хипертиреозе. Ткиво штитасте жлезде се замењује фиброзним ткивом. Пацијент је излечен уколико је постигнута нормална или смањена функција (хипотиреоза) штитасте жлезде. Смањена функција је веома честа након радиојодне терапије Грејвсове болести, а ређа код осталих облика хипертиреозе. Хипотиреоза (мањак хормона штитасте жлезде) се компензује доживотном применом л-тироксина. Уколико се хипертиреоза не излечи, доза радиоактивног јода се може поновити након 6 до 12 месеци.

Лечење радиоактивним јодом се састоји у једноставној процедури давања капсуле у којој се налази радиојод, коју пацијент прогута са водом. Ради лечења, пацијенти се примају у болницу где након што попију капсулу, бораве најчешће три дана у специјално опремљеним апартманима ради изолације.

Да ли је лечење радиојодом безбедно

Радиоактивни јод се користи од 1940.-их година за лечење Грејвсовог хипертироидизма и показано је да је овај начин лечења ефикасан и безбедан. Може се применити и код деце између 5 и 15 година старости.

Мере опреза о којима ће бити говора у даљем тексту су првенствено у циљу заштите људи у Вашој околини, посебно деце и трудница, Ваших укућана и осталих од непотребног утицаја радиоактивности која потиче од веома мале, законом дозвољене активности заосталог радиоактивног јода у Вашем телу.

Која су нежељена дејства након лечења радиојодом

Код највећег броја пацијената нема појаве нежељених дејстава након давања радиоактивног јода.

Веома ретко се може јавити пролазни оток жлезде и осећај стезања у врату, обично код пацијената са великом жлездом, који трају око недељу дана. Уколико се јаве ови симптоми, обавестите дежурног лекара који ће вам дати таблету аналгоантипиретика, након чега ће ови симптоми нестати. Изузетно ретко се убрзо након давања капсуле радиоактивног јода може јавити болу у врату који се веома ефикасно отклања краткотрајним давањем кортикостероида

Некада се може јавити благ поремећај функције плувачних жлезда, који је, обично пролазног карактера. Ово је последица излучивања јода путем плувачних жлезда. Зато Вам саветујемо да попијете чашу воде на сваки сат након давања радиоактивног јода све док сте будни током првог дана. Такође, корисно је да или сишете киселе бомбоне, жваћете жвакаћу гуму или повремено сишете кришку лимуна.

Пролазно погоршање хипертиреозе (повишење хормона fT_4 и fT_3) може се јавити 7-10 дана након терапије. То ће констатовати Ваш лекар на првом контролном прегледу и дати вам одговарајућу терапију (анти tiroидни лекови, бета

блокатори). Тзв. тироидна олуја је изузетно ретка, јер ћете доћи на лечење адекватно припремљени од стране лекара специјалисте нуклеарне медицине.

Хипотиреоза се може јавити и после много година након давања радиоактивног јода и добро се лечи л-тироксином. Она се, данас, сматра обликом излечења хипертиреозе, а не компликацијом радиојодне терапије.

Уколико имате Грејвсову офталмопатију или повећан ризик за њен настанак, морате редовно долазити на контролне прегледе која вам ваш лекар заказује. Том прилоком ће се одређивати концентрација хормона ТСХ у крви, јер његов повишен ниво (хипотиреоза), може погоршати офталмопатију. Лекар ће вам укључити л-тироксин чим се измери повишена вредност овог хормона. Ризик је посебно повећан код пушача, па би било пожељно да прекинете са пушењем.

Питајте и консултујте се о наведеним појавама и начинима њиховог превазилажења са специјалистом који ће Вас лечити или са било којим лекаром у Центру за нуклеарну медицину.

Трудноћа и дојење

Лечење радиоактивном јодом није дозвољено током трудноће. Уколико планирате трудноћу, консултујте се са лекаром о терминима када је трудноћа безбедна након давања капсуле радиоактивног јода. Уколико нисте сигурни да ли сте у другом стању, потребно је да на дан давања радиоактивног јода урадите β -ХЦГ тест на трудноћу из крви.

Лечење радиоактивном јодом није дозвољено током дојења, те је потребно одложити терапију до престанка дојења. Уколико је терапија неопходна (алергија на лекове, изражена тромбоцитопенија/леукопенија) потребно је да трајно прекинете дојење. Дојење се прекида 6-8 недеља пре давања радиоактивног јода.

Сексуални односи и контрацепција

Сексуалне односе можете имати након што сте лечени радиоактивним јодом и након изласка из болнице уз употребу кондома током осам дана.

Контрацепција је неопходна током 4 месеца од радиојодне терапије, а препоручује се током 6 месеци због, евентуалне, ретерапије.

Припрема за лечење радиоактивним јодом

Потребно је да обуставите узимање анти tiroидних лекова пре терапије радиоактивним јодом: метимазол – најмање два дана, пропилтиоурацил најмање две до три недеље, пожељно 8 недеља.

Неопходно је да пијете бета блокаторе (обично пропранолол), посебно након обуставе анти tiroидних лекова.

Ближе информације о начину и времену обустављања терапије овим лековима, као и о поновном увођењу лека добићете од лекара специјалисте који ће Вас лечити пре и након боравка у терапијском блоку Центра за нуклеарну медицину.

Примена других лекова

Све лекове које користите за лечење других болести (повишен крвни притисак, шећерна болест, хипопаратироидизам и други), можете слободно узимати како је прописано. Понесите са собом мању количину лекова које редовно узимате да бисте наставили са терапијом током боравка у терапијском блоку.

Не препоручује се коришћење лекова (најчешће витамини и суплементи) и хране који садрже јод током две недеље пре лечења радиојодом, да би ефекат давања радиоактивног јода био бољи.

Ближе информације о лековима које не смете узимати добићете од лекара специјалисте који ће Вас лечити пре и након боравка у терапијском блоку Центра за нуклеарну медицину.

Боравак у болници и пријем због лечења радиоактивним јодом

Приликом пријема са собом је потребно понети: оверен болнички упут, здравствену

књижицу, личну карту и следећу медицинску документацију:

1. скинтиграм штитасте жлезде (не старији од 6 месеци);
2. ултразвучни преглед штитасте жлезде (не старији од 6 месеци);
3. резултат крвне слике (не старији од 15 дана уколико пијете анти tiroидне лекове, а не старији од месец дана уколико их не пијете);
4. резултате других анализа, уколико је то тражио лекар специјалиста нуклеарне медицине (аспирациона биопсија нодуса у штитастој жлезди танком иглом, преглед офталмолога и др.).

Такође, понесите и осталу медицинску документацију везану за лечење болести штитасте жлезде.

У терапијском блоку ћете провести 1-3 дана, у зависности од брзине којом Ваше тело елиминише радиоактивност, као и од јачине (дозе) радиоактивног јода који Вам је дат. Дозу радиоактивног јода одређује лекар за сваког пацијента појединачно.

Потребно је да дођете у заказано време у амбулатну Центра за нуклеарну медицину где ће Вас сачекати особље и дати сва неопходна упутства и показати апартман у коме ћете боравити. Тада је прилика да питате лекара све оно што Вас интересује о току лечења.

Пре пријема ћете потписати формулар о пристанку на лечење.

Капсулу са радиоактивним јодом даће Вам лекар да попијете са водом. Након што сте попили капсулу, не смете да узимате храну и алкохолна и газирана пића 2 до 3 сата, ради боље абсорпције радиоактивног јода из црева. Након тог времена, смете да узимате храну и доста течности.

Боравак у апартману терапијског блока

Центар за нуклеарну медицину има 2 идентична, светла и конфорна апартмана, јужни и северни. Апартмани су опремљени централним грејањем, клима уређајем, телефоном, телевизором и купатилом са мокрим чвором, лавабоом и туш кабином. Доступан Вам је wifі (бежични интернет). Такође, у апартману се налази камера за видео надзор која је повезана са компјутером у лекарској соби. Са лекаром ћете током боравка у терапијском блоку комуницирати телефоном, у било које доба дана и ноћи.

Није дозвољен излазак из апартмана докле год то лекар не одреди. Такође, нису дозвољене посете. Храна ће Вам бити достављана колицима у ходник Вашег апартмана и о томе ћете бити обавештени телефоном. Када завршите оброк, колица ћете вратити у ходник апартмана и за собом затворити оловна врата.

Ради пријатнијег боравка у терапијском блоку са собом можете понети књиге, омиљене часописе, лаптоп, мобилни телефон.

Са собом понесите 2 стара пешкира (која ћете моћи да баците након изласка из терапијског блока), спаваћицу или пиџаму и пластичне папуче. Дозвољено је да са собом понесете и омиљени напитац, кекс, или било шта од хране, у мањој

количини, за боравак од 3 дана. Дозвољено је донети само оригинално упаковану храну и напитке. Храну не смете уносити у апартман, већ је предајете особљу ради складиштења у фрижидеру трпезарије. Наше особље ће Вам уз болнички оброк сервирати донете напитке или храну по жељи.

Отпуст из терапијског блока

Након завршеног лечења радиоактивним јодом, потребно је да Вам се уради скинтиграм штитасте жлезде. Након урађеног скинтиграма, дежурни лекар ће Вам издати отпусну листу.

У тренутку Вашег отпуста, радиоактивност у Вашем телу је у оквирима законски дозвољених вредности које не нарушавају безбедност Ваше околине.

Ипак, потребно је да се још извесно време након лечења придржавате свих мера заштите у односу на личну хигијену и прање рубља.

Такође, неопходно је да избегавате блиске контакте са децом и трудницама (на дистанци од 1,5 м) још недељу дана након лечења. Било би добро да, ако сте у могућности, за то време боравите изоловани у некој од просторија Вашег стана.

Потребно је избегавати боравак на местима масовног окупљања, као што су биоскопи, позоришта и јавни градски превоз.

Контрола након отпуста

Ваш лекар ће током отпуста одредити време првог контролног прегледа и медикаментну терапију, уколико је потребна.